

Brusel 7. prosince 2018
(OR. en)

15272/18

JAI 1258
COPEN 437
DROIPEN 197
GENVAL 44
CATS 94
EUROJUST 172
EJN 59
EJUSTICE 175

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	7. prosince 2018
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	14540/18 + COR 1
Předmět:	Vzájemné uznávání v trestních věcech – závěry Rady (7. prosinec 2018)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o podpoře vzájemného uznávání posilováním vzájemné důvěry, které přijala Rada na svém 3661. zasedání konaném ve dnech 6. a 7. prosince 2018.

Závěry Rady

„Podpora vzájemného uznávání posilováním vzájemné důvěry“

RADA EVROPSKÉ UNIE,

připomínajíc, že v souladu s čl. 82 odst. 1 SFEU je justiční spolupráce v trestních věcech v Unii založena na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí;

konstatujíc, že při uplatňování této zásady postupuje příslušný orgán jednoho členského státu rozsudek nebo soudní rozhodnutí příslušnému orgánu jiného členského státu, který jej poté vykoná, jako by se jednalo o jeho vlastní rozhodnutí (s výhradou platných předpisů);

potvrzujíc, že zásada vzájemného uznávání je založena na vzájemné důvěře rozvíjené prostřednictvím sdílených hodnot členských států, týkajících se úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, aby každý orgán měl důvěru v to, že ostatní orgány uplatňují rovnocenné standardy ochrany práv v celém svém systému trestního soudnictví;

zdůrazňujíc, že právo na spravedlivý proces, zahrnující mimo jiné požadavek nezávislosti soudnictví, má pro účinnou ochranu základních práv zásadní význam, neboť zaručuje ochranu všech práv jednotlivců vyplývajících z práva EU a vnitrostátního práva a ochranu společných hodnot členských států stanovených v článku 2 SEU, zejména právního státu;

poukazujíc na to, že různé problémy – především praktické či politické povahy – mohou vzájemnou důvěru oslabovat, a proto je třeba nepřetržitě vynakládat úsilí na podporu a posilování této důvěry;

domnívající se, že takové problémy se týkají mimo jiné rozdílů v provádění a uplatňování práva Unie, právního státu a oblastí, které jsou z hlediska základních práv mimořádně citlivé, jako jsou podmínky ve věznicích a délka vazby;

připomínajíc, že na neformálním zasedání ve dnech 12. a 13. července 2018 ministři jednali o nejnovějším vývoji, který pro zásadu vzájemného uznávání přináší výzvy, jakož i o příslušné judikatuře Soudního dvora Evropské unie (SDEU);

připomínajíc dále, že na zasedání Koordinačního výboru v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (CATS) dne 18. září 2018 delegace jednaly o dokumentu předsednictví, v němž jsou uvedeny problémy a překážky, které vyvstávají v souvislosti s uplatňováním nástrojů vzájemného uznávání, jakož i návrhy případných opatření (dokument 11956/18);

závěrem připomínajíc, že na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci dne 11. října 2018 ministři poskytli podněty týkající se osvědčených postupů a opatření přijatých k posílení vzájemného uznávání a vzájemné důvěry a praktických a právních opatření přijatých s cílem zohlednit nejnovější vývoj, zejména vývoj judikatury Soudního dvora Evropské unie nebo judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dokument 12492/18),

PŘIJALA TYTO ZÁVĚRY:

1. **členským státům** se připomíná, že účinnost a efektivnost nástrojů EU v oblasti vzájemného uznávání, zejména těch, které mají právní formu rámcových rozhodnutí nebo směrnic, ve velké míře závisí na tom, zda jsou příslušné vnitrostátní právní předpisy vypracovávány a přijímány v souladu s těmito nástroji;

2. **členské státy** se naléhavě vyzývají, aby si uvědomily, že je důležité včas a správným způsobem provést směrnice o procesních právech¹ s cílem zajistit právo na spravedlivý proces;
3. **členské státy** by měly nadále zajišťovat nezávislost a nestrannost soudů a soudců, neboť to je součástí podstaty základního práva na spravedlivý proces, které je zaručeno druhým pododstavcem článku 47 Listiny základních práv;
4. **členské státy** se upozorňují, že v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie může být odmítnutí vykonat rozhodnutí nebo rozsudek, jež byly vydány na základě nástroje vzájemného uznávání, odůvodněné pouze ve výjimečných případech a že vzhledem k zásadě nadřazenosti práva EU nemohou členské státy od jiného členského státu požadovat vyšší úroveň vnitrostátní ochrany základních práv, než jaká je stanovena právem EU. V důsledku toho by případy nevykonání na základě porušení základních práv měly být uplatňovány v omezené míře a v souladu s přístupem rozpracovaným v judikatuře Soudním dvorem Evropské unie;
5. **členské státy** se vyzývají, aby zavedly právní předpisy umožňující využívat ve vhodných případech alternativní opatření k vazbě s cílem snížit počet osob ve věznicích, a tím pokročit v dosahování cíle sociální rehabilitace a rovněž řešit skutečnost, že vzájemná důvěra je často narušena špatnými podmínkami ve věznicích, a problém přeplněných věznic;
6. **členské státy a Komise** se vybízejí, aby prosazovaly soustavné vzdělávání soudců, státních zástupců a jiných právnických profesí, mimo jiné i v oblasti základních práv v trestním řízení, neboť tak lze zlepšit uplatňování nástrojů EU založených na vzájemném uznávání, aby podporovaly vzájemnou důvěru v rámci evropského soudního prostoru pořádáním vzdělávacích seminářů a výměn v oblasti justice a aby náležitě zvážily dostatečné financování vzdělávacích činností v této oblasti na vnitrostátní i evropské úrovni, zejména činností pořádaných Evropskou sítí pro justiční vzdělávání;

¹ Směrnice 2010/64, 2012/13, 2013/48, 2016/343, 2016/800 a 2016/1919 pro členské státy, které jsou jimi vázány.

7. **členské státy** se vyzývají, aby určily právníky – kteří mohou být národními kontaktními místy pro Evropskou justiční síť (EJS) – v rámci jejich soudní příslušnosti jako odborníky na justiční spolupráci v trestních věcech, aby mohli pomáhat dalším právníkům při uplatňování všech příslušných nástrojů, včetně nástrojů EU založených na zásadě vzájemného uznávání;
8. **členské státy** se vyzývají, pokud možno za podpory financování EU, aby podporovaly výměny mezi právníky z různých členských států a stimulovaly další kontakty mezi těmito právníky, neboť to může posílit vzájemnou důvěru a podpořit účinné uplatňování zásady vzájemného uznávání;
9. **členské státy** se vyzývají ke sdílení osvědčených postupů za účelem posílení vzájemného uznávání a vzájemné důvěry, a to i v COPEN a CATS;
10. **členské státy** se vyzývají, aby vypracovaly (nezávazné) pokyny týkající se uplatňování nástrojů EU v oblasti vzájemného uznávání s cílem pomoci právníkům pochopit, jak je třeba vykládat a uplatňovat vnitrostátní právní předpisy provádějící právo EU;
11. **členské státy** se vybízejí, aby nabádaly právníky, aby plně využívali možností EJS a Eurojustu v rámci jejich příslušných mandátů, což právníkům pomůže při řešení justiční spolupráce v trestních věcech;
12. **členské státy** se zejména vybízejí, aby nabádaly právníky k využívání praktických nástrojů pro justiční spolupráci a (elektronických) formulářů a osvědčení nástrojů vzájemného uznávání, které jsou dostupné na internetové stránce EJS, neboť to může usnadnit uplatňování těchto nástrojů vzájemného uznávání;

13. **členské státy** se vybízejí, aby nabádaly právníky, kteří jednají jako vykonávací orgány v postupech vzájemného uznávání, aby navázali dialog a přímé konzultace s vydávajícími orgány v jiných členských státech, kdykoli to může být vhodné, zejména před zvážením neuznání či nevykonání rozhodnutí nebo rozsudku, který je v rámci těchto postupů zaslán;
14. **členské státy** se vybízejí, aby zajistily, že kontaktní místa EJS budou mít kapacitu pro plnění svých úkolů jakožto kontaktních míst EJS vedle svých pravidelných povinností a úkolů, jak bylo zdůrazněno v závěrečné zprávě o šestém kole vzájemných hodnocení (doporučení č. 7), aby mohla EJS pokračovat v efektivním plnění svých úkolů, a to i v oblasti vzájemného uznávání;
15. **členské státy**, které učinily prohlášení (výhradu) k určitému nástroji vzájemného uznávání, se vybízejí, aby ověřily, zda lze toto prohlášení zrušit, aby se tak podpořilo jednotné uplatňování daného nástroje;
16. **členské státy** se vybízejí, aby podporovaly aktivní účast příslušných zástupců na konferenci o přeplněnosti věznic, která bude organizována Radou Evropy za podpory Evropské komise ve dnech 24. a 25. dubna 2019, jakož i na konferenci o současných výzvách evropského vězeňského systému, která se má konat v rámci rumunského předsednictví Rady Evropské unie;
17. **členské státy a Komise** se vybízejí, aby prioritně zřídily digitální systém výměny elektronických důkazů jakožto bezpečný způsob zasílání evropského vyšetřovacího příkazu a žádostí o vzájemnou právní pomoc a reakcí na ně;
18. **Komise** se vybízí, aby ve vhodných případech využila své pravomoci k zajištění toho, že nástroje EU v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech a procesních práv jsou prováděny včas a řádně;

19. **Komise** se vybízí, aby poskytla praktické vodítko k nedávné judikatuře SDEU, zejména k judikátu *Aranyosi*, jakož i k tomu, kde lze nalézt příslušné zdroje pro právníky, jež obsahují objektivní, důvěryhodné a řádně aktualizované informace o nápravných zařízeních a podmínkách ve věznicích ve členských státech;
20. **Rada** vybízí členské státy, aby zvážily zajištění překladu informativního přehledu Rady Evropy o podmínkách ve věznicích a zacházení s vězni do svého úředního jazyka a nabídly tyto překlady Radě Evropy ke zveřejnění na jejích internetových stránkách;
21. **Komise** se vybízí, aby za konzultace se členskými státy dále rozvíjela a pravidelně aktualizovala svou příručku o evropském zatýkacím rozkaze, a to i prostřednictvím zohlednění nedávné judikatury SDEU a osvědčených postupů pro její řádné uplatňování, a vypracovala příručky týkající se dalších nástrojů vzájemného uznávání, jakmile budou plně provedeny členskými státy, například rámcových rozhodnutí o trestech odnětí svobody² a o probaci³, jakož i v budoucnu směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu⁴ a nařízení o příkazech k zajištění a konfiskaci⁵, aby tak podpořila řádné provádění a uplatňování těchto nástrojů;
22. **Komise** se vybízí, aby sdělila oznámení členských států o nástrojích EU v oblasti vzájemného uznávání a dalších nástrojích relevantních pro justiční spolupráci v trestních věcech v přinejmenším jednom běžně srozumitelném jazyce EU Evropské justiční síti, aby je tato mohla zveřejnit na svých internetových stránkách;

² Rámcové rozhodnutí 2008/909.

³ Rámcové rozhodnutí 2008/947.

⁴ Směrnice 2014/41.

⁵ Nařízení č. 2018/1805.

23. **Komise** se vyzývá, aby pokračovala v organizaci zasedání s odborníky a právníky za účelem projednání otázek týkajících se vzájemného uznávání, aby zvýšila četnost a intenzitu takových zasedání, bude-li to považováno za užitečné, a aby zpřístupnila výsledek těchto zasedání právníkům;

24. **Komise** se vybízí, aby podporovala optimalizaci využívání finančních prostředků v rámci finančních programů EU, pokud jsou zpřístupněny, s cílem posílit a podpořit justiční spolupráci mezi členskými státy, a to i s cílem modernizovat vězeňská zařízení v členských státech a podpořit členské státy při řešení problému nevyhovujících podmínek ve věznicích, neboť tato skutečnost může být na újmu uplatňování nástrojů vzájemného uznávání;

25. **Komise, Rada a Evropský parlament** se vyzývají, aby vypracovávaly nástroje v oblasti vzájemného uznávání, včetně formulářů a osvědčení, jasnějším, přesnějším a uživatelsky vstřícnějším způsobem a aby při tom usilovaly o větší soudržnost, čímž by usnadnily uplatňování těchto nástrojů právníky. Ve vhodných případech by za tímto účelem mělo být požádáno o podporu ze strany Eurojustu a EJS;

26. **Eurojust** se vyzývá, aby pokračoval ve své operativní a strategické práci ve vztahu k nástrojům vzájemného uznávání s cílem usnadnit uplatňování těchto nástrojů;

27. **Eurojust a EJS** se vybízejí, aby nadále hrály aktivní úlohu při řešení překážek pro vzájemné uznávání a nalézání osvědčených postupů v této oblasti a při svých setkáních s právníky nadále pravidelně věnovaly pozornost nástrojům vzájemného uznávání;

28. **EJS** se vyzývá, aby mimo jiné nadále zlepšovala své internetové stránky poskytováním praktických informací o nástrojích vzájemného uznávání, neboť ty se ukázaly být pro právníky velmi přínosným nástrojem;

29. **Evropská síť pro justiční vzdělávání** se vyzývá, aby pokračovala v organizaci odborné přípravy v oblasti práva Unie, včetně významu Listiny základních práv pro fungování nástrojů vzájemného uznávání v trestních věcech, a výměn mezi právníky;
30. **Rada** se vybízí, aby určila praktické fungování některých nástrojů vzájemného uznávání za téma pro deváté kolo vzájemných hodnocení;
31. **předsednictví** se vyzývá, aby nadále věnovalo odpovídající pozornost, a to i na politické úrovni, otázce vzájemného uznávání a vzájemné důvěry, zejména zajištěním pravidelné výměny názorů v této věci, a tak podporovalo uplatňování nástrojů založených na zásadě vzájemného uznávání.
-